

بررسی ویژگی های شخصیتی زنان مجرم

علی دلاور^۱، محمود گلزاری^۲ و عباس شجاعتی^{۳*}

چکیده

هدف این پژوهش شناسایی ویژگی های شخصیتی زنان مجرم در جهت پیشگیری به موقع از وقوع جرم، آشنایی و درک بیش تر این ویژگی های شخصیتی در آنان و بدست آوردن قواعدی جهت طبقه بندی افراد مجرم بر اساس پرسشنامه ی شخصیتی MMPI-2 بود. نمونه ی این پژوهش شامل ۸۱ نفر زن مجرم بود که به گونه ی تصادفی از جامعه در دسترس در چهار گروه انتخاب گردید (سرقت، قتل، اعتیاد، منکرات) و پرسشنامه شخصیتی MMPI-2 بر روی آنان اجرا شد.

پیشگفتار

تردیدی نیست که بشر از هنگام کودکی با داده هایی که با آن ها متولد شده، آمادگی پذیرش محیط خارجی را پیدا می کند و کم کم در طول زمان شخصیت او با توجه به ساختارهای فردی و اجتماعی ایجاد می شود. بدین سان اگر شخصیت را عبارت از تمامیت جسمی و روانی بدانیم، این تمامیت به عامل های متعدد فردی و اجتماعی و بویژه محیطی ارتباط پیدا می کند، شخص کامل و کامل تر می شود و به قوام شخصیت می رسد مگر این که عامل های این تکامل و قوام را در اختیار نداشته باشد و یا در طول حیات این عامل ها دچار اختلال شوند. بدین سان هنگامی که سخنی از «الف» یا «ب» پیش کشیده می شود، هیئت خارجی و همچنین ساختمان روانی او در ذهن جای می گیرد و شخصیت او در نظر مجسم می شود (نوبهار، رضا، ۱۳۷۷).

1 - عضو هیئت علمی دانشگاه علامه طباطبائی.

2 - عضو هیئت علمی دانشگاه علامه طباطبائی.

3 - کارشناس ارشد روان شناسی.

*- نویسنده ی مسئول مقاله: Abbasshojaati@yahoo.com

شدت و ضعف عناصر تشکیل دهنده‌ی شخصیت در میان آدمیان با توجه به کثرت تعداد این عناصر به حدی است که موجب وجه تمایز هر فرد آدمی از دیگر آدمیان می‌شود. این وجه تمایز که «منش» نامیده می‌شود، سبب می‌گردد که هر آدمی در برابر محرکی واحد، واکنشی ویژه به خود نشان می‌دهد، زیرا آدمیان اگر چه همگان دارای شخصیت به مفهوم عام خود هستند، ولی همگی دارای «منش» واحدی نیستند و هر یک در برابر فشارهای خارجی واکنشی متفاوت از خود بروز می‌دهند. هر فرد انسانی در برابر محرکی واحد واکنش ویژه از خود بروز می‌دهد که معرف شخصیت ویژه‌ی اوست که این جنبه‌ی اختصاصی شخصیت هر کس همان «منش» اوست که از منش دیگر کسان متمایز است (کی‌نیا، مهدی، ۱۳۷۴).

دقت در شخصیت می‌تواند راهگشای ورود به دنیای افراد گوناگون باشد که هر یک در برخورد با مسائل فردی و اجتماعی رفتارهای ویژه و گاه مشخصی از خویش نشان می‌دهد و بی‌تردید شخصیت افراد به یکدیگر شباهت‌هایی دارد. با این حال در برخی از وجوه نیز اختلافات فراوان است. شخصیت مجرم جدا از شخصیت غیر مجرم نیست، ولی می‌توان هم‌آواز با «ژان پیناتل» جرم‌شناس معروف فرانسوی اعلام کرد که گرچه مجرمان از نظر ماهوی یک هسته مرکزی شخصیتی جدا از دیگران ندارند، اما از نظر درجات وجوه شخصیت باید مورد توجه قرار گیرند (نوبهار، رضا، ۱۳۷۷).

در واقع هر نوع «شخصیت» با همه‌ی انشعاباتی که دارد، به احتمال زیاد دارای وحدت و خصوصیت منحصر به فرد خود است. مثلاً یک نفر همیشه مرتکب جرایمی از نوع سرقت و دیگری قتل و دیگری هتک ناموس می‌شود (حیدریان، محمود، ۱۳۴۶).

خانواده به عنوان نخستین واحد در اجتماعی شدن افراد است. تعامل فرزندان با یکدیگر و پدر مادر پایه‌های نخستین شخصیت را پی‌ریزی می‌کند. از آن جا که نقش زن (مادر، خواهر...) در جامعه‌ی ما به عنوان عامل تعلیم دهنده و تربیت کننده، خیلی بیش‌تر از مرد (پدر، برادر...) است، بنابراین وجود انحراف و ناهنجاری در رفتار آنان می‌تواند آسیب‌هایی جدی و جبران‌ناپذیر به بافت و ساخت جامعه وارد آورد و زمینه را برای بروز و ظهور مجرمان جدید فراهم آورد. زن مجرم نه تنها خود بلکه با تحت نفوذ قرار دادن دیگران با فریب و نیرنگ و همراه کردن مردان با خود (از راه تاثیر نیروی جنسی) جامعه را به تباهی می‌کشاند و دیری نمی‌یابد که این فرشتگان به شیاطینی تبدیل می‌شوند که هیچ کس و هیچ چیز از انحراف آنان در امان نمی‌ماند (حیدریان، محمود، ۱۳۴۶).

فرضیه های پژوهش

(۱) ویژگی های شخصیتی زنان مجرم در چهار گروه با هم متفاوت است.
 (۲) ویژگی های شخصیتی زنان مجرم با گروه غیر مجرم متفاوت است.
 داده های بدست آمده به وسیله ی آنالیز واریانس تست شفه، t test و کای اسکور به وسیله ی نرم افزار SPSS مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. نتایج نشان دهنده ی این بود که ویژگی های شخصیتی زنان مجرم با زنان غیر مجرم متفاوت بود. همچنین این ویژگی ها در بین گروههای مجرم نیز با هم متفاوت بود.

واژه های کلیدی: زنان مجرم، زنان غیر مجرم، جرم، ویژگی های شخصیتی، پرسشنامه ی MMPI-2.

پیشینه ی پژوهش

اندرسون و هولکامپ (۱۹۸۳) از میان پنج کد MMPI مشاهده کردند که این صورت بندی ها درباره ی آدمکشان صدق می کند.
 الف (آدم کشانی که بیش ترین برافراشتگی را در نوع کد F - ۶-۷-۸ (SC-PA-Pt-F) داشتند، دارای آشفته ترین سوابق و دچار گم گشتگی، ناپختگی و به احتمال زیاد نقص ذهنی داشتند، آن ها معمولاً به کشتن افراد بیگانه گرایش داشتند (داک ورث، جین سی، ۱۹۹۴)
 کالدول (۱۹۷۲) بیان می دارد، شخصی که نیمرخ ۹-۸-۴ (PD-SC-MA) را دارد، ممکن است دارای پیشینه ی مکرر پرخاشگری همراه با آسیب رساندن به دیگران باشد (داک ورث، جین سی، ۱۹۹۴).

"مک کری و چارلز" ویژگی ها و شکل های متفاوت تعریف شده از نیمرخ MMPI را در مورد ۴۷۶ نفر از متخلفان، برای سوء رفتار، حمله، تهدید و تهاجم های غیر تهدیدی را مورد مطالعه قرار دادند. زنانی که دارای حملات تهدیدی بودند، در مقیاس های HY (هیستری) و MF (مردانگی- زنانگی) پایین تر از زنان غیر مهاجم بودند. نیمرخ ۴-۸ (pd-sc) بیش ترین درصد برافراشتگی را در تهاجم های تهدیدی داشتند (مک کری، چارلز، پ، ۱۹۷۶).

کنیزی و همکاران (۲۰۰۰)، نیمرخ های MMPI-2 و توانایی دو مقیاس استرس پس از سانحه (PK و PS) جدیدش را برای متمایز کردن زنانی که برای اعتیاد به مواد مخدر تحت درمان بودند و گزارش های مثبت و منفی از تاریخچه ی سوء استفاده جنسی کودک داشتند را مورد ارزیابی قرار دادند. نتایج نشان دهنده ی این بود که گروهی که مورد سوءاستفاده جنسی قرار

گرفته بودند، به گونه ی مشخصی در مقیاس های F (احساس بد)، HS (خود بیمار انگاری)، D (افسردگی)، Hy (هیستری)، Pd (انحراف جامعه ستیزی)، Pa (پارانویا)، Pt (ضعف روانی)، Sc (اسکیزوفرنیا)، دارای میانگین بالاتری نسبت به گروه دیگر (عدم پیشینه ی سوء استفاده ی جنسی) بودند. یک ارزیابی تشخیصی به یک تابع خطی از مقیاس های L (دروغیاب)، F (احساس بد)، Hy (هیستری)، MF (مردانگی، زنانگی)، Sc (اسکیزوفرنیا)، PK (استرس پس از سانحه) که به درستی ۷۵٪ را با پیشینه ی مثبت از تجاوز جنسی و ۷۷٪ را با پیشینه ی منفی از تجاوز جنسی دسته بندی می کند، منجر شد.

اسوو و همکاران (۲۰۰۷) نیمرخ های MMPI-2 را برای سه گروه از کودکانی که در مراکز نگهداری بودند، مورد مقایسه قرار دادند (گروه نخست کودکانی که مورد بد رفتاری قرار گرفته بودند، گروه دوم کودکان نامشروع و گروه سوم کودکان عادی). نیمرخ های کودکانی که مورد بد رفتاری قرار گرفته بودند، در مقیاس های F (احساس بد)، Pd (انحراف جامعه ستیزی)، Pa (پارانویا)، Sc (اسکیزوفرنیا)، Ma (مانیا) و Si (درون گرایی اجتماعی)، ۵ نمره یا بیش تر و در مقیاس K (حالت دفاعی و محافظت از خود) دارای ۵ نمره ی پایین تر نسبت به دو گروه دیگر بودند.

شری و همکاران (۲۰۰۹) با استفاده از پرسشنامه ی شخصیتی MMPI-2، ویژگی های شخصیتی و آسیب شناسی روانی مهاجمان جنسی اینترنتی را برای تشخیص تفاوت نیمرخ شخصیتی با مهاجمان جنسی عمومی (متعرضان به کودکان و متجاوزان به عنف) مورد ارزیابی قرار دادند. یافته ها نشان دهنده ی این بود که نمره های مهاجمان جنسی اینترنتی به گونه ای معنی دار در مقیاس های L (دروغیاب)، F (احساس بد)، Pd (انحراف جامعه ستیزی)، Sc (اسکیزوفرنیا)، نسبت به گروه مهاجمان جنسی عمومی پایین تر بود.

هدف های پژوهش

الف) بین ویژگی های شخصیتی زنان مجرم در چهار گروه از نظر مقیاس های بالینی MMPI-2 تفاوت وجود دارد.

ب) بین ویژگی های شخصیتی زنان مجرم با گروه غیر مجرم از نظر مقیاس های بالینی MMPI-2 تفاوت وجود دارد.

اهمیت پژوهش

این پژوهش در پی شناخت ویژگی های شخصیتی زنان مجرم و ارتباط این ویژگی ها با نوع جرم ارتكابی آنان می باشد، با شناخت این ویژگی ها می توان افراد در معرض خطر را به موقع شناسایی نمود و از بروز ارتكاب جرم به وسیله ی آنان جلوگیری کرد که از این راه هم می توان از ضرر اقتصادی که گریبانگر جامعه می شود، جلوگیری نمود و هم در جهت پیشبرد سلامت و امنیت اجتماع گام برداشت و به سلامت روانی افراد جامعه کمک نمود. همچنین می توان از یافته های بدست آمده به قواعدی در جهت طبقه بندی افراد مجرم براساس نتایج MMPI-2 دست یافت.

روش پژوهش

این مطالعه از نوع بنیادی کاربردی و روش آن توصیفی و از نوع همبستگی انتخاب شده است.

جامعه ی آماری

جامعه ی آماری این پژوهش شامل کلیه ی زنان مجرم در شهر تهران در سال ۷۹ با ویژگی های زیر بوده است.

الف) کلیه ی زنانی که دست کم یک نوبت درگیری با مراجع قضایی و دادگاه داشته اند و مدتی را در محکومیت گذرانده اند اعم از ای نکه هم اکنون در زندان باشند، یا این که در مراکز ویژه از آن ها نگهداری شود.

ب) کلیه ی زنان مجرم (مجرد، متاهل، بیوه، مطلقه) با حداقل ۱۸ سال سن
ج) کم ترین تحصیلات دوم راهنمایی

نمونه و روش نمونه گیری

از بین ۵۰۰ نفر جمعیت آماری زنان مجرم در زندان اوین، کمیته ی آسیب های اجتماعی، مرکز بهزیستی امیدوار، واقع در شهر تهران، اعتیاد (۱۶۰ نفر)، منکرات (۲۰۰ نفر)، قتل (۶۰ نفر)، سرقت (۸۰ نفر)، تعداد ۲۰۰ پرسشنامه به واجدین شرایط به صورت تصادفی داده شد (به وسیله ی مددکاری زندان و پژوهشگر). پس از کنار گذاشتن پاسخنامه های ناقص برگشتی، ۸۱ مورد آن برای تجزیه و تحلیل در چهار گروه، اعتیاد (۱۳ نفر)، سرقت (۱۱ نفر)، قتل (۱۰ نفر) و منکرات (۴۷ نفر) مورد استفاده قرار گرفت.

همچنین تعداد ۸۰ عدد پرسشنامه بین زنان غیر مجرم در مراکز خدماتی، درمانی، ورزشی و آموزشی واقع در مناطق گوناگون جغرافیایی شهر تهران به گونه‌ی تصادفی توزیع گردید. از این تعداد ۳۰ عدد پاسخنامه پس از هم‌تاسازی با گروه مجرم برای تجزیه و تحلیل مورد استفاده قرار گرفت.

ابزار پژوهش

ابزار مورد استفاده در این پژوهش، پرسشنامه‌ی شخصیتی MMPI-2 شامل ۵۶۲ سؤال که دارای مقیاس‌های روانی F «احساس بد» K «مقیاس اصلاح» L «دروغیاب» و مقیاس‌های بالینی،^۱ HS (هیپوکندریاسیس)،^۲ D (افسردگی)،^۳ HY (هیستری)،^۴ PD (انحراف جامعه‌ستیزی)،^۵ MF (علائق مردانگی- زنانگی)،^۶ PA (پارانویا)،^۷ PT (ضعف روانی)،^۸ SC (اسکیزوفرنیا)،^۹ MA (مانیا) و^{۱۰} SI (درون‌گرایی، برون‌گرایی اجتماعی) بود. اعتبار گزارش شده حاکی از ضرایب اعتبار متوسط است. ضرایب اعتبار با بازآزمایی بین ۰/۶۷ برای مقیاس PA و ۰/۹۲ برای مقیاس O (SI) و ۰/۷۶ برای مقیاس MF و ۰/۸۸ برای مقیاس Pt و ۰/۸۴ برای مقیاس SC و ۰/۷۵ برای مقیاس MA و ۰/۸۰ برای مقیاس PD و ۰/۷۴ برای مقیاس HY و ۰/۷۶ برای مقیاس D و ۰/۸۵ برای مقیاس HS بوده است (بوچر و همکاران، ۱۹۸۹).

نتایج

فرضیه ۱: بین ویژگی‌های شخصیتی زنان مجرم در چهار گروه از نظر مقیاس‌های بالینی MMPI-2 تفاوت وجود دارد.

1 - Hypochondriasis

2 - Depression

3 - Hysteria

4 - Psycho- Devient

5 - Masculinity – Femininity

6 - Paranoia

7 - Psychastnia

8 - Schizophrenia

9 - Mania

10 - Social – Interersion

جدول ۱- معنی دار بودن مقیاس F (احساس بد) در چهار گروه مجرم

P	F	درجه ی آزادی	میانگین مربعات	مجموع مربعات	
.۰۰۰۱	۱۴/۵	۳	۱۳۷/۵۵	۴۰۷۲/۶۷	بین گروهها
		۷۷	۹۳/۵۵	۷۲۰۳/۵	درون گروهها

با توجه به مقدار $F=14/5$ با درجه ی آزادی (۳ و ۷۷) چون از مقدار F جدول بالاتر است، با $P=0/0001$ تفاوت میانگین های چهار گروه مجرم در این مقیاس معنی دار است. با استفاده از آزمون شفه مقایسه ی دو به دو میانگین های چهار گروه انجام گرفت و گروه چهار (منکرات) و گروه سه (قتل) از گروه یک (سرقت) در مقیاس F متفاوت بودند.

جدول ۲- معنی دار بودن مقیاس K (مقیاس اصلاح) در چهار گروه مجرم

P	F	درجه ی آزادی	میانگین مربعات	مجموع مربعات	
/۱۴	۳/۷	۳	۱۶۱/۱۹	۴۸۳/۵۷	بین گروهها
		۷۷	۴۳/۲۰	۳۳۲۶/۷۰	درون گروهها

با توجه به مقدار $F=3/7$ با درجه ی آزادی (۳ و ۷۷) و $p=1/14$ تفاوت بین میانگین های چهار گروه در این مقیاس (k) معنی دار نیست.

جدول ۳- معنی دار بودن مقیاس L (دروغیاب) در چهار گروه مجرم

P	F	درجه ی آزادی	میانگین مربعات	مجموع مربعات	
/۰۵۱	۲/۶۹	۳	۲۳۸/۰۸	۷۱۴/۲۴	بین گروهها
		۷۷	۸۸/۳۳	۶۸۰۱/۶۶	درون گروهها

با توجه به مقدار $F=2/69$ با درجه ی آزادی (۳ و ۷۷) چون مقدار F بدست آمده از جدول کم تر است، تفاوت معنی داری بین میانگین های چهار گروه مجرم در مقیاس «L» وجود ندارد.

جدول ۴- معنی دار بودن مقیاس HS (خودبیمار انگاری) در چهار گروه مجرم

P	F	درجه ی آزادی	میانگین مربعات	مجموع مربعات	
۰/۰۰۰۱	۱۱/۲۷	۳	۱۷۶۷/۷۸	۵۸۹/۲۶	بین گروهها
		۷۷	۴۰۲۳/۱۴	۵۲/۲۴	درون گروهها

با توجه به مقدار $F = ۱۱/۲۷$ با درجه ی آزادی (۳ و ۷۷) چون مقدار F بدست آمده از مقدار جدول بیش تر است، تفاوت بین میانگین های چهار گروه مجرم در مقیاس HS (هیپوکندریاسیس) معنی دار است. با استفاده از آزمون شفه و مقایسه ی دو به دو بین میانگین های چهار گروه صورت گرفت و گروه سه (قتل) و گروه دو (اعتیاد) از گروه یک (سرقت) و گروه چهار (منکرات) متفاوت بودند.

جدول ۵- معنی دار بودن مقیاس D (افسردگی) در چهار گروه مجرم

P	F	درجه ی آزادی	میانگین مربعات	مجموع مربعات	
.۱۱۸	۳/۵۵	۳	۲۷۲/۳۵	۸۷۱/۰۴	بین گروهها
		۷۷	۷۶/۶۱	۵۸۹۹/۵۳	درون گروهها

با توجه به مقدار $F = ۳/۵۵$ با درجه ی آزادی (۳ و ۷۷) چون مقدار F بدست آمده از جدول بیش تر است، میانگین چهار گروه مجرم در مقیاس D (افسردگی) معنی دار است. با استفاده از آزمون شفه، مقایسه ی دو به دو بین میانگین های چهار گروه مجرم صورت گرفت و میانگین گروه سه (قتل) و گروه دو (اعتیاد) از گروه یک (سرقت) متفاوت بود.

جدول ۶- معنی دار بودن مقیاس HY (هیستری) در چهار گروه مجرم

P	F	درجه ی آزادی	میانگین مربعات	مجموع مربعات	
.۲۳۷	۱/۴۳	۳	۷۵/۰۳	۲۲۵/۱۱	بین گروهها
		۷۷	۵۲/۱۴	۴۰۱۴/۸۲	درون گروهها

با توجه به مقدار $F = ۱/۴۳$ با درجه ی آزادی (۳ و ۷۷)، چون مقدار F بدست آمده از مقدار جدول کم تر است، میانگین چهار گروه مجرم در مقیاس HY (هیستری) معنی دار نمی باشد.

جدول ۷- معنی دار بودن مقیاس PD (انحراف جامعه ستیزی) در چهار گروه مجرم

P	F	درجه ی آزادی	میانگین مربعات	مجموع مربعات	
.۰۲۱	۳/۴۱	۳	۲۰۸/۹۱	۶۲۶/۷۴	بین گروهها
		۷۷	۶۱/۲۶	۴۷۷۱/۲۱	درون گروهها

با توجه به مقدار $F=۳/۴۱$ با درجه ی آزادی (۳ و ۷۷) چون مقدار F بدست آمده از مقدار جدول بیش تر است، تفاوت بین چهار گروه مجرم در مقیاس Pd (آسیب پذیری اجتماعی) معنی دار است. با استفاده از آزمون شفه، مقایسه ی دو به دو بین میانگین های چهار گروه صورت گرفت و گروه دو (اعتیاد)، گروه سه (قتل) و گروه چهار (منکرات) با گروه یک (سرقت) متفاوت بود.

جدول ۸- معنی دار بودن مقیاس MF (مردانگی - زنانگی) در چهار گروه مجرم

P	F	درجه ی آزادی	میانگین مربعات	مجموع مربعات	
.۰۲۰	۳/۴۷	۳	۱۷۰۸/۱۸	۵۱۲۴/۵۴	بین گروهها
		۷۷	۴۹۲/۷۴	۳۷۹۴۱/۰۲	درون گروهها

با توجه به مقدار $F=۳/۴۷$ با درجه ی آزادی (۳ و ۷۷)، چون مقدار F بدست آمده از مقدار جدول بیش تر است، تفاوت چهار گروه مجرم در مقیاس MF (مردانگی، زنانگی) معنی دار است. با استفاده از آزمون شفه مقایسه ی دو به دو بین میانگین های چهار گروه صورت گرفت و گروه یک (سرقت) و گروه چهار (منکرات) از گروه دو (اعتیاد) متفاوت بود.

جدول ۹- معنی دار بودن مقیاس PA (پارانویا) در چهار گروه مجرم

P	F	درجه ی آزادی	میانگین مربعات	مجموع مربعات	
.۰/۰۰۰	۸/۸۹	۳	۶۸۳۰/۰۷	۱۸۹۰/۲۲	بین گروهها
		۷۷	۷۰/۸۲	۵۴۵۳/۲۰	درون گروهها

با توجه به مقدار $F=۸/۸۹$ با درجه ی آزادی (۳ و ۷۷) چون مقدار F بدست آمده از مقدار جدول بیش تر است، تفاوت چهار گروه مجرم در مقیاس PA (پارانویا) معنی دار است. با استفاده از آزمون شفه مقایسه ی دو به دو بین میانگین های چهار گروه صورت گرفت و گروه دو (اعتیاد)، گروه چهار (منکرات) و گروه سه (قتل) از گروه یک (سرقت)، متفاوت بودند و گروه دو (اعتیاد) از گروه چهار (منکرات)، متفاوت بود.

جدول ۱۰- معنی دار بودن مقیاس Pt (خستگی روانی) در چهار گروه مجرم

P	F	درجه ی آزادی	میانگین مربعات	مجموع مربعات	
۰/۰۰۰	۱۳/۲۸	۳	۴۲۴/۳۵	۱۲۷۳/۰۹	بین گروهها
		۷۷	۳۱/۹۴	۲۴۵۹/۲۹	درون گروهها

با توجه به مقدار $F=13/28$ با درجه ی آزادی (۳ و ۷۷) چون مقدار F بدست آمده از مقدار جدول بیش تر است، تفاوت چهار گروه مجرم در مقیاس Pt (خستگی روانی) معنی دار است. با استفاده از آزمون شفه، مقایسه ی دو به دو بین میانگین های چهار گروه صورت گرفت و میانگین گروههای دو (اعتیاد)، سه (قتل)، چهار (منکرات)، با گروه یک (سرقت) متفاوت بود.

جدول ۱۱- معنی دار بودن مقیاس SC (اسکیزوفرنی) در چهار گروه مجرم

P	F	درجه ی آزادی	میانگین مربعات	مجموع مربعات	
۰/۰۰۰	۱۷/۸۰	۳	۹۶۹/۴۸	۲۹۰۸/۴۳	بین گروهها
		۷۷	۵۴/۴۵	۴۱۰۲/۸۲	درون گروهها

با توجه به مقدار $F=17/80$ با درجه ی آزادی (۳ و ۷۷) چون مقدار F بدست آمده از مقدار جدول بیش تر است، تفاوت چهار گروه مجرم در مقیاس SC (اسکیزوفرنیا) معنی دار است. با استفاده از آزمون شفه مقایسه ی دو به دو بین میانگین های چهار گروه انجام گرفت و میانگین گروه یک (سرقت) از گروههای، دو (اعتیاد)، چهار (منکرات) و سه (قتل) متفاوت بود و میانگین گروه سه (قتل) و گروه چهار (منکرات) از گروه دو (اعتیاد) متفاوت بود.

جدول ۱۲- معنی دار بودن مقیاس MA (مانیا) در چهار گروه مجرم

P	F	درجه ی آزادی	میانگین مربعات	مجموع مربعات	
۰/۰۰۰۲	۷/۵۳	۳	۴۳۶/۴۳	۱۳۰۹/۳۰	بین گروهها
		۷۷	۵۷/۹۰	۴۴۵۸/۵۲	درون گروهها

با توجه به مقدار $F=7/53$ با درجه ی آزادی (۳ و ۷۷) چون مقدار F بدست آمده از مقدار جدول بیش تر است، تفاوت چهار گروه مجرم در مقیاس MA (مانیا) معنی دار است و با استفاده از آزمون شفه مقایسه ی دو به دو بین میانگین های چهار گروه انجام گرفت و میانگین گروه دو (اعتیاد)، گروه چهار (منکرات) و گروه سه قتل از گروه یک (سرقت) متفاوت بود.

جدول ۱۳ - معنی دار بودن مقیاس SI (درون گرایی اجتماعی) در چهار گروه مجرم

P	F	درجه ی آزادی	میانگین مربعات	مجموع مربعات	
۰/۰۰۲۸	۵/۱۱	۳	۴۵۹/۱۲	۱۳۷۷/۳۷	بین گروهها
		۷۷	۸۹/۴۱	۶۹۳۱/۳۷	درون گروهها

با توجه به مقدار $F=۵/۱۱$ با درجه ی آزادی (۳ و ۷۷) چون مقدار F بدست آمده از مقدار جدول بیش تر است، تفاوت چهار گروه مجرم در مقیاس SI (درون گرایی اجتماعی) معنی دار است. با استفاده از آزمون شفه، مقایسه ی دو به دو بین میانگین های چهار گروه صورت گرفت، گروه یک (سرقت) و گروه چهار (منکرات)، با گروه دو (اعتیاد) متفاوت بودند. فرضیه ی ۲: ویژگی های شخصیتی زنان مجرم با زنان غیر مجرم متفاوت است. برای متغیرهای روایی و بالینی مقایسه ی میانگین بین دو گروه مجرم و غیر مجرم با استفاده از t -test انجام گرفت.

جدول ۱۴ - مقایسه ی میانگین مقیاس F (احساس بد) در گروه مجرم و غیر مجرم

p	درجه ی آزادی	t	انحراف معیار	میانگین	تعداد	گروهها
/۰۰۰۱	۱۰۹	۸/۹۹	۱۱/۸۷	۷۲/۱۳	۸۱	مجرم
			۵/۰۴	۵۰/۶۲	۳۰	غیر مجرم

بر اساس جدول ۱۴، $t=۸/۹۹$ با درجه ی آزادی ۱۰۹ و $p=۰/۰۰۱$ تفاوت بین میانگین دو گروه مجرم و غیر مجرم در مقیاس روایی F (احساس بد) معنی دار است. برای مقیاس روایی k (مقیاس اصلاح)، $t=۱/۵۴$ ، با درجه ی آزادی ۱۰۹ و $p=۱/۲۷$ تفاوت معنی دار بین میانگین دو گروه مجرم و غیر مجرم ملاحظه نشد. برای مقیاس روایی L (دروغیاب)، $t=۴۹$ ، با درجه ی آزادی ۱۰۹ و $p=۶۲۸$ تفاوت معنی دار بین دو گروه مجرم و غیر مجرم ملاحظه نشد.

جدول ۱۵- مقایسه ی میانگین مقیاس بالینی HS (خود بیمار انگاری) در گروه مجرم و غیر مجرم

گروهها	تعداد	میانگین	انحراف معیار	t	درجه ی آزادی	p
مجرم	۸۱	۷۲/۲۷	۸/۵۰	۴/۳۰	۱۰۹	/.۰۰۰۱
غیر مجرم	۳۰	۶۴/۸۹	۶/۵۵			

بر اساس جدول ۱۵، $t=۴/۳۰$ ، با درجه ی آزادی ۱۰۹ و $p=/.۰۰۰۱$ تفاوت بین میانگین دو گروه مجرم و غیر مجرم در مقیاس بالینی HS (هیستری) معنی دار است.
 برای مقیاس بالینی D (افسردگی)، $t=۵/۵۸$ ، با درجه ی آزادی ۱۰۹، $p=/.۵۶$ ، تفاوت معنی دار بین میانگین دو گروه مجرم و غیر مجرم ملاحظه نشد.

جدول ۱۶- مقایسه ی میانگین HY (هیستری) در گروه مجرم و غیر مجرم

گروهها	تعداد	میانگین	انحراف معیار	t	درجه ی آزادی	p
مجرم	۸۱	۵۳/۷۳	۷/۲۸	۳/۸۹	۱۰۹	/.۰۰۰۱
غیر مجرم	۳۰	۴۷/۵۰	۸/۰۶			

بر اساس جدول ۱۶، $t=۳/۸۹$ ، با درجه ی آزادی ۱۰۹ و $p=/.۰۰۰۱$ ، تفاوت بین میانگین دو گروه مجرم و غیر مجرم در مقیاس بالینی Hy (هیستری) معنی دار است.

جدول ۱۷- مقایسه ی میانگین مقیاس Pd (انحراف جامعه ستیزی) در گروه مجرم و غیر مجرم

گروهها	تعداد	میانگین	انحراف معیار	t	درجه ی آزادی	p
مجرم	۸۱	۷۱/۳۷	۸/۱۷	۶/۵۳	۱۰۹	/.۰۰۰۱
غیر مجرم	۳۰	۶۰/۱۴	۷/۷۰			

بر اساس جدول ۱۷، $t=۶/۵۳$ ، با درجه ی آزادی ۱۰۹ و $p=/.۰۰۰۱$ ، تفاوت بین میانگین دو گروه مجرم و غیر مجرم در مقیاس بالینی Pd (جامعه ستیزی) معنی دار است.
 برای مقیاس بالینی MF (مردانگی- زنانگی)، $t=۶/۸$ ، با درجه آزادی ۱۰۹، $p=/.۵۰$ ، تفاوت بین دو گروه مجرم و غیر مجرم معنی دار نمی باشد.

جدول ۱۸- مقایسه ی میانگین مقیاس PA (پارانویا) در گروه مجرم و غیر مجرم

گروهها	تعداد	میانگین	انحراف معیار	t	درجه ی آزادی	P
مجرم	۸۱	۶۷/۱۲	۹/۵۸	۶/۵۷	۱۰۹	/۰۰۰۱
غیر مجرم	۳۰	۵۳/۳۲	۹/۵۶			

بر اساس جدول ۱۸، $t=۶/۵۷$ ، با درجه ی آزادی ۱۰۹ و $p=۰/۰۰۱$ ، تفاوت بین میانگین دو گروه مجرم و غیر مجرم در مقیاس بالینی Pa (پارانویا) معنی دار است.

جدول ۱۹- مقایسه ی میانگین مقیاس Pt (خستگی روانی) در گروه مجرم و غیر مجرم

گروهها	تعداد	میانگین	انحراف معیار	t	درجه ی آزادی	P
مجرم	۸۱	۵۷/۶۸	۶/۸۳	۳/۱۲	۱۰۹	/۰۰۲
غیر مجرم	۳۰	۵۳/۰۵	۷/۳۱			

بر اساس جدول ۱۹، $t=۳/۱۲$ ، با درجه ی آزادی ۱۰۹ و $p=۰/۰۰۲$ ، تفاوت بین دو گروه مجرم و غیر مجرم در مقیاس بالینی Pt (خستگی روانی) معنی دار است.

جدول ۲۰- مقایسه ی میانگین مقیاس SC (اسکیزوفرنیا) در گروه مجرم و غیر مجرم

گروهها	تعداد	میانگین	انحراف معیار	t	درجه ی آزادی	p
مجرم	۸۱	۶۳/۵۳	۹/۴۲	۵/۶۷	۱۰۹	/۰۰۰۱
غیر مجرم	۳۰	۵۲/۶۹	۷/۴۹			

بر اساس جدول ۲۰، $t=۵/۶۷$ و $p=۰/۰۰۱$ ، تفاوت بین میانگین دو گروه مجرم و غیر مجرم در مقیاس بالینی SC (اسکیزوفرنیا) معنی دار است.

جدول ۲۱- مقایسه ی میانگین مقیاس MA (مانیا) دو گروه مجرم و غیر مجرم

گروهها	تعداد د	میانگین	انحراف معیار	t	درجه ی آزادی	p
مجرم	۸۱	۶۵/۴۹	۸/۴۹	۵/۰۸	۱۰۹	/۰۰۰۱
غیر مجرم	۳۰	۵۶/۲۴	۸/۶۴			

بر اساس جدول ۲۱، $t=۵/۰۸$ ، با درجه ی آزادی ۱۰۹ و $p=۰/۰۰۱$ ، تفاوت بین میانگین دو گروه مجرم و غیر مجرم در مقیاس بالینی MA (مانیا) معنی دار است.

جدول ۲۲- مقایسه ی میانگین مقیاس SI (درون گرایی اجتماعی) دو گروه مجرم و غیر مجرم

گروهها	تعداد	میانگین	انحراف معیار	t	درجه ی آزادی	P
مجرم	۸۱	۵۳/۳۱	۱۰/۱۸	۲/۰۸	۱۰۹	/۰۴
غیر مجرم	۳۰	۴۸/۸۸	۹/۳۸			

بر اساس جدول ۲۲، $t=۲/۰۸$ ، با درجه ی آزادی ۱۰۹ و $p=۰/۰۴$ ، تفاوت بین میانگین دو گروه مجرم و غیر مجرم در مقیاس بالینی (درون گرایی اجتماعی) معنی دار است.

بحث و نتیجه گیری

یافته های جدول شماره یک نشان میدهد که در مقیاس روایی F بین گروه های مجرم تفاوت وجود دارد. این مقیاس طرز تفکر نامعمول یا غیرسنتی را اندازه می گیرد. یافته های بالا با نتایج مطالعه اسکات و همکاران (۱۹۷۷) که نشان داد زنان مجرم که از محکومیت فرار کرده بودند دارای نمرات بالاتری در مقیاس F بودند، همسو است (اسکات، نورمن، ۱۹۷۷).

یافته های جدول ۲ نشان می دهد که در مقیاس K بین گروههای مجرم تفاوت معنی دار وجود ندارد. مقیاس K کشف حالت دفاعی در افراد را که از آگاهی و مهارت شناختی برخوردارند، اندازه می گیرد. بنظر کارسون (۱۹۶۹) نمره ی K بلند بویژه در مورد زنان، با احتمال پایین بزهکاری رابطه دارد (داک ورث، جین سی، ۱۹۹۴)، یعنی می تواند یک رابطه ی معکوس بین نمره ی K و میزان بزهکاری وجود داشته باشد که شواهد بدست آمده در جهت تایید نظر کارسون است. هر چه میزان خودافشایی افراد بیش تر باشد، شاید تنش های کم تری را تجربه کنند و طبیعتاً جرم

کم تری را مرتکب شوند و هر چه میزان خودافشایی فرد کم تر باشد و میزان K پایین باشد، فرد در فشار بیش تری قرار می گیرد و به احتمال زیاد، جرم بیش تری را مرتکب می شود.

یافته های جدول ۳ نشان دهنده ی این است که تفاوتی معنی دار در مقیاس L (دروغیاب) بین گروههای مجرم یافت نمی شود. البته نتایج با مطالعه ی اسکات و همکاران (۱۹۷۷) روی زنان مجرم بوسیله ی MMPI همسو نمی باشد (داک ورت، جین سی، ۱۹۹۴).

یافته های جدول ۴ نشان دهنده ی این است که در مقیاس بالینی HS (هیستری) بین گروههای مجرم تفاوت وجود دارد، گروه مجرمین قتل و اعتیاد نسبت به دو گروه دیگر دارای برافراشتگی بیش تری در این مقیاس اند. برافراشتگی این مقیاس اغلب نشان دهنده ی لجاجت و خودمحوری می باشد. گروههایی که دارای کد (۴۰۱) و یا (۱۰۴) بودند، نظیر گروه اعتیاد، قتل و منکرات افرادی سرکش و متمرند که ممکن است آن را به گونه ی مستقیم بروز ندهند. آن ها به بدبینی، بدخلقی شکوه گری و نارضایی گرایش دارند. این یافته ها با مطالعه ی فارینگتون که دریافت زد و خورد و دعوا در دوران کودکی به گونه ای ثابت و پیوسته با خشونت دوران بزرگسالی همراه است و مطالعه ی ریس هیون که مشاهده نمود آن هایی که همواره خشونت گرا بودند، احتمال بیش تری دارد که بزهکار شوند، همسو می باشد (نقل از داک ورت، جین سی، ۱۹۹۴).

یافته های جدول ۵ نشان می دهد که میانگین مقیاس D (افسردگی) در بین چهار گروه مجرم معنی دار است و آزمون مقایسه ای شفه نشان دهنده ی این است که میانگین گروه قتل و اعتیاد از گروه سرقت (یک) بیش تر است. این مقیاس نگرش افراد را نسبت به خود و روابطشان با دیگران در زمان حال اندازه گیری می کند. با توجه به نتایج بدست آمده بین مدت محکومیت و نمره ی متغیر D (افسردگی) رابطه ی خطی مستقیم معنی دار وجود دارد و از آنجا که مدت محکومیت در گروه سرقت نسبت به گروه اعتیاد و قتل کم تر است، شاید یکی از علل تفاوت در این مقیاس باشد و دیگر این که به احتمال زیاد، گروه اعتیاد و قتل نسبت به گروه سرقت دارای احساس رضایت و امنیت خاطر کم تری هستند. رایلی و مک کرانی بین مقیاس خود انتقادگری پرسشنامه ی تجارب افسردگی و شدت افسردگی بویژه در مورد زنان همبستگی مثبت و معنی داری پیدا کردند، بنابراین امکان دارد که تفاوت گروه اعتیاد و قتل با سایر گروهها به علت تجربه افسردگی بیش تر و سرزنش بیش تر خود در این دو گروه باشد (نقل از داک ورت، جین سی، ۱۹۹۴).

یافته های جدول ۶ نشان می دهد که در این مقیاس (HY هیستری) بین گروههای مجرم تفاوت معنی دار وجود ندارد. این مقیاس میزان انکار مشکل را اندازه گیری می کند در مطالعه ی «مک کرری و چارلز» (۱۹۷۴) نمره ها و نیمرخ MMPI برای متخلفانی که حملات تهدیدی

داشتند، پایین تر از زنان غیرمهاجم بود، یعنی درصد انکار پایین تر از زنان غیرمهاجم بود (نقل از مایکل بست ۱۹۷۷) (اسکات و نورمن، ۱۹۷۷).

یافته های جدول ۷ نشان دهنده ی این است که در این مقیاس (PD) (آسیب پذیری اجتماعی) بین گروه های مجرم تفاوت معنی دار وجود دارد. میانگین سه گروه منکرات، قتل، اعتیاد از گروه سرقت بیش تر بود، زنان دارای نمره های بالا به عنوان افرادی که به آسانی بر آشفته می شوند، خصومت گر، حسود و کسانی که کنار آمدن با آنان دشوار است توصیف می شوند و کسانی که نمره هایشان در حد این برافراستگی باشد، نمی توانند از پیش برنامه ریزی کنند و معمولاً پیامد کارهایشان را نادیده می گیرند و از آن ها پند نمی گیرند. یافته های پژوهش با یافته های مونا چزی و هاتاوی، آندرسون و هل کومپ همسو می باشد (نقل از اسکات، نورمن، ۱۹۷۷).

یافته های جدول ۸ نشان می دهد که بین میانگین چهار گروه مجرم در این مقیاس «MF» تفاوت معنی دار وجود دارد و هر سه گروه قتل، منکرات و سرقت با گروه اعتیاد متفاوتند. نمره های برافراشته (بالا تر از ۵۰ برای زنان) معمولاً نشان می دهد که علاقه ندارند به عنوان زن تلقی شوند، نیمرخ زنی که مقیاس ۵ (MF) او کوتاه و مقیاس ۴ (PD) او بلند است (مانند گروه اعتیاد) نشان دهنده ی این است که جنسیت خود را برای دستکاری و کنترل مردان بکار می برد (داک ورت، جین سی، ۱۹۹۴). برافراستگی این مقیاس برای گروه سرقت با یافته های شوماخر (۱۹۹۰) همسو می باشد زیرا سرقت به صورت مستقیم کیفیت زنانگی را توصیف نمی کند، بنابراین بنظر می رسد که گروه قتل و منکرات با هویت خود راحت و گروه سرقت نسبت به نقش جنسی خود بی علاقه است و گروه اعتیاد نیز مقلد رفتار سنتی زنانه نمی باشد. می توان با رعایت سایر شرایط MF پایین را جهت گرایش به اعتیاد و MF متوسط را جهت گرایش به سرقت شناخت. یافته های بالا با یافته های مک کرری و چارلز که نشان دادند زنانی که دارای حملات تهدیدی می باشند، دارای MF پایین اند، همسو نمی باشد (شوماخر، دج، ۱۹۹۰).

یافته های جدول ۹ نشان می دهد که میانگین بدست آمده در چهار گروه مجرم برای مقیاس PA (پارانویا) معنی دار است. میانگین سه گروه اعتیاد، قتل، سرقت نسبت به گروه منکرات بیش تر است. این مقیاسی است که شخص به گونه ی معمول فرافکنی و برونی کردن را به عنوان ساز و کار دفاعی بکار می برد. این برافراستگی (PA) معمولاً مشخصه ی کسانی است که مرتکب اشتباهاتی می شوند که به دیگران ضرر می زند (کارسون ۱۹۶۹). این یافته ها با پژوهش پانتون و جمیز (۱۹۷۴) که می گویند بین مردان و زنان زندانی، زن ها میانگین بالایی در مقیاس های PA داشتند، همسو می باشد.

کد ۸ و ۶ (PA, SC) برافراشته در گروه اعتیاد نشان دهنده ی احساس شدید حقارت و ناپیمنی بوده و نسبت به دیگران بدگمان و بی اعتمادند. گراهام (۱۹۷۷) (داک ورث، جین سی، ۱۹۹۴).

نوجوانانی که جهت درمان مراجعه کرده و دارای کد ۸ و ۶ (PA, SC) یا ۸ و ۶ (SC, PA) بودند، افرادی تند مزاج و معمولاً دارای هوش متوسط بوده و اغلب از مواد مخدر استفاده می کردند (داک ورث، جین سی، ۱۹۹۴).

برافراشتگی کد ۹-۶ (PA, MA) ۶-۹ (MA, PA) در گروه قتل و اعتیاد با یافته های مارکس و همکاران (۱۹۷۴) همسو می باشد (داک ورث، جین سی، ۱۹۹۴).

یافته های جدول ۱۰ نشان می دهد که میانگین چهار گروه مجرم در این مقیاس Pt (ضعف روانی) دارای تفاوتی معنی دارند. میانگین گروههای اعتیاد، قتل و منکرات با گروه سرقت متفاوت است. این مقیاس به اعتماد به نفس پایین، حساسیت بی مورد و دمدمی بودن مربوط است. این یافته ها با یافته های گوسوپ و میچل (۱۹۸۳) و اسکات و نورمن (۱۹۷۷) همسو می باشد.

یافته های جدول ۱۱ نشان می دهد که میانگین چهار گروه مجرم در این مقیاس SC (اسکیزوفرنیا) دارای تفاوتی معنی دار است. میانگین گروه اعتیاد، قتل و منکرات از گروه سرقت بیش تر است و میانگین گروه اعتیاد از چهار گروه دیگر بیش تر است. این مقیاس گم گشتگی ذهنی را می سنجد. این یافته ها با یافته های مگارکی و بوهن و هاتون و همکاران (۱۹۹۳) که نشان دادند گروههای بزهکار پریشان اغلب در این مقیاس دارای برافراشتگی هستند، همسو می باشد. دارندگان کد ۸-۹ MA و SC (اعتیاد) ممکن است دارای بحران هویتی باشند که شخص به دلیل آن نمی داند کیست یا چه کاره است (کالدول، ۱۹۷۲) (نقل از داک ورث، جین سی، ۱۹۹۴).

یافته های جدول ۱۲ نشان می دهد که میانگین بدست آمده در چهار گروه مجرم در مقیاس MA (مانیا) تفاوت معنی دار در بین چهار گروه مجرم دارد. نمره های هر سه گروه اعتیاد، قتل و منکرات با گروه سرقت تفاوت دارند؛ این مقیاس خودمحوری، تکبر و تحریک پذیری را می سنجد و نشانگر انرژی روانی است. برافراشتگی مقیاس های دیگر نشان دهنده ی جهتی است که انرژی در آن صرف خواهد شد؛ برای مثال ترکیب بلند ۹ و ۴ (PD-MA) (گروه قتل و اعتیاد) بدین معناست که شخصی آشکارا با کسی یا چیزی می جنگد. این یافته ها با یافته های ویکلی و کینگ که بیان می دارند زنان با پیشینه ی فعالیت بزهکارانه و سوء مصرف باربیتورات ها دارای برافراشتگی در این مقیاس اند (نقل از داک ورث، جین سی، ۱۹۹۴)، همسو می باشد. یافته های (اسکات، نورمن، ۱۹۷۷) نیز یافته های بالا را تایید می کند.

یافته های جدول ۱۳ نشان دهنده ی این است که میانگین بدست آمده در مقیاس SI (درون گرایی اجتماعی) بین چهار گروه مجرم دارای تفاوت معنی دار است. میانگین گروه اعتیاد از گروه سرقت و منکرات بیش تر است. این یافته ها با یافته های (پانتون، جیمز، ۱۹۷۴) همسو می باشد.

با بررسی نتایج بدست آمده هر چهار گروه مجرم در مقیاس های HS هیپوکندریاسیس و PD (آسیب پذیری اجتماعی) دارای برافراستگی بارز $HS > 65$ ، PD می باشند. افزون بر این، هر چهار گروه دارای نیمرخ هایی متفاوتند. برای مثال برافراشته بودن PD, HS همراه با میانگین برافراستگی MF نشانگر گرایش فرد به سرقت است.

هر سه گروه قتل، اعتیاد و منکرات افزون بر برافراشته بودن PD, HS در مقیاس های F, MA, PA دارای برافراستگی بارزند ($T > 65$)، یعنی نیمرخ برافراستگی بارز F, MA, PA/PA/HS نشان دهنده ی افرادی است که احتمال گرایش به جرایم منکراتی، قتل و اعتیاد داشته باشند.

در کنار این نیمرخ بالینی میانگین برافراستگی SI, PT و برافراستگی پایین MF میزان ارتکاب به اعتیاد را افزایش می دهد.

هر دو گروه قتل و منکرات در مقیاس های بالینی و روایی F, MA, PA, PD, HS دارای برافراستگی بارز (> 65) هستند. بنظر می رسد که مسایل منکراتی در زنان زمینه ساز ارتکاب قتل در آنان باشد. یافته های بالا با پژوهش های اسکات و همکاران (۱۹۷۷) لیتون، ولاسکوئر و کالاهان و کاریلو، مگارکی و آندرسون و هل کومپ (۱۹۸۳) همسو می باشد (نقل از داک ورث، جین سی، ۱۹۹۴).

مقایسه ی میانگین های گروه مجرم و غیر مجرم با استفاده از آزمون t (جدول های ۱۴ تا ۲۲)، نشان دهنده ی تفاوت بین گروه مجرم و غیر مجرم و تایید فرضیه ی دوم پژوهش است. گروه مجرم در مقیاس های HS, PD, SC, MA, PA, F نسبت به گروه غیر مجرم دارای تفاوت معنی دارند. با توجه به پژوهش های "لینون"، گروهی از مجرمان زندانی بزرگسال و جوان بزهکار در مقیاس های PD, SC, MA نمره ای بالا داشتند. نتایج اندازه گیری "هاتوی و مونا چزی" نشان دهنده ی بیش ترین تفاوت در میان بزهکاران و غیر بزهکاران از راه مقیاس PD بود. نتایج بدست آمده از آزمون MMPI در تشخیص بزهکاران از غیر بزهکاران به وسیله ی "والدو و دنیز" برای مقیاس PD از ۲۹ مورد مشاهده در ۲۸ مورد برای این مقیاس تفاوت وجود داشت (نقل از شوماخر، د-ج، ۱۹۹۶).

پیشنهادها

با توجه به شمار زیاد سئوالات پرسشنامه، وقت گیر بودن تکمیل آن و عدم همکاری افراد در پاسخ به سئوالات، پیشنهاد می گردد که از پرسشنامه ی شخصیتی دیگر با حجم کم تر سئوالات نظیر SCL-90 یا فرم کوتاه MMPI در پژوهش استفاده شود تا شاید بتوان تا حدود زیادی توجه و همکاری افراد را به پاسخ دادن جلب نمود.

همچنین پیشنهاد می گردد که این پژوهش در محدوده ای گسترده تر (چند شهر بزرگ) صورت گیرد، تا مشخص شود آیا نیمرخ بالینی موجود مورد تایید قرار می گیرد. همچنین می توان بین ویژگی شخصیتی زنان و مردان مجرم نیز مقایسه ای انجام داد تا مشخص شود آیا نیمرخ بالینی مردان و زنان مجرم با یکدیگر شباهت دارد یا ندارد.

منابع

- ۱- حیدریان، م. ۱۳۴۶. روان شناسی و جامعه شناسی جنایی، تهران، جلد اول، انتشارات دهخدا.
- ۲- داک ورث، ج. س. و دیگران. ۱۹۹۴، راهنمای تفسیر MMPI و MMPI-2، ترجمه حسن پاشا ۳- شریفی و دیگران. ۱۳۷۸. چاپ چهارم، انتشارات سخن.
- ۳- کی نیا، م. ۱۳۷۴. روان شناسی جنایی، تهران، جلد اول و دوم، انتشارات رشد.
- ۴- نوبهار، ر. ۱۳۷۷. زمینه جرم شناسی، تهران و انتشارات گنج دانش.
- 5- Anderson, W., & Holcomb, W. R. (1983) Accused murderers; Five MMPI Personality types. *Journal of Clinical Psychology*.
- 6- Butcher, J, N., Dahlstrom, W. G., Graham, J. R., Tellegen, A., & Kaemmer, B. (1989). *M MMPI-2 (Minnesota Multiphasic Personality Inventory-2)* University of Minnesota Press.
- 7- Butcher, J, N., Graham, I. R., Williams, S. C. L. & Ben-Porath, Y. S. (1989) Development and use of the MMPI-2 content scale. Minneapolis; university of Minnesota Press.
- 8- Caldwell, A. (1972). Families of MMPI Pattern types. Paper Presented at the Seventh Annual Symposium on the MMPI. Mexico City, Mexico.
- 9- Carson, R. (1969). Interpretative manual to the MMPI. In J. Butcher (E. d). *MMPI: Research developments and clinical application* (pp. 279-296). New York: McGraw-hill.
- 10- Ezzo, Frank R., Pinsonneault, Terry B & Evans, Thomas M. (2007). Comparison of MMPI-2 profiles between child maltreatment cases and two types of custody cases. *Journal of Forensic Psychology*, 7, 29-43.
- 11- Graham, J. (1977) *The MMPI: A practical guide*. New York: Oxford University Press.
- 12- Gossop-Michael-R, Eysenck, Sybil-B (1983) *Drug dependence*

- and personality among female addicts./Personality and Individual Differences;vol4(2): 207-209.
- 13- Hutton,H.F.Miner,M.H.Blades,J.R.&Langfeldt.V.C.(1992)Psychiatric inpatient MMPI Profiles:An exploration for potential racial bias.Journal of CounselingPsychology.vol,37, 213-215.
- 14- Knisely Janet S.; Barker.Sandra B.; Ingersoll. Karen S. &.Dawson.Kathryn .S (2000)Psychopathology in substance abusing women reporting childhood sexual abuse.Journal of Addictive Diseases,19.31-34.
- 15- Mcceary,Charles-P. (1976),trait and type differences among male and female assaultive and non assaultive offenders/Journal of Personality assessment Dec;Vol 40(6):617-621.
- 16- Panton – James – H/(1974) , Personality differences between male and female prison inmates measured by the MMPI /Crimminal – Justice and Behavior /Dec; vol (4): 332-339.
- 17- Shomokher . D.J (1990) , Theories of dlelinquency, second edition – New York / Oxford University Press.
- 18- Scott-Norman-A;Mount,Michael;Patricie-s.(1977) MMPI and demographic correlates and Prediction of female prison escape./Criminal-Justice and Behavior.Sep;Vol 4(3):285-300.
- 19- Sheri.T;Frederick.S&Ghahramanlou H,(2009).An empirical study of the perspnality characteristics of internet sex offenders.Journal of Sexual Aggression,15,139-148.